

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 2 Haziran 2017
Sayı: 10641

14212

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Binali Yıldırım tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 02.06.2017

Mehmet Bekaroğlu

İstanbul Milletvekili

2016 yılı rakamlarına göre Türkiye’de yıllık kuru çay miktarı ÇAYKUR ve özel sektör birlikte toplam 254 bin tondur. ÇAYKUR tarafından yapılan açıklamada ÇAYKUR’un geçtiğimiz yıl 58 bin ton, bu yıl 62 bin çay stoku olduğu belirtilmiştir. Rize Ticaret Borsası da, ÇAYKUR’un 100 bin ton, özel sektörün ise 30 bin ton kuru çay stoku bulunduğunu iddia etmiştir.

Bununla birlikte ülkemize yasal olmayan yollarla kaçak çay girişi olmaktadır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın yıllara göre en fazla yakalama yapılan eşya türleri istatistiğine göre 2016 yılında 68 kez kaçak çay yakalanmış, bunun sonucunda 176.318 kg ve 3.902.591 TL değerinde çay ele geçirilmiştir. 2017 yılının ilk dört ayında (Ocak-Nisan) ise 27 kez kaçak çay operasyonu sonucunda, 130.040 kg, 3.145.325 TL değerinde çay yakalanmıştır.

Verilerden anlaşıldığı üzere, üretilen 254 bin ton çay dışında, 300 bin tonluk çay piyasamızda ülke içi talep miktarı için geriye kalan çay ya çay ithalatı yoluyla ya da kaçak olarak ülkemize girmektedir. Ülkemize yurtdışından gelen çayların yabancı menşeli olarak değil, Türkiye çayı ile harmanlanarak piyasaya sürüldüğü iddia edilmektedir. Bu durum Türk damak zevkinin değiştirilmesi tehlikesini de barındırmaktadır. Eğer bu durum devam ederse Türkiye çay piyasası bir süre sonra yabancı menşeli çaylara teslim edilmiş olacaktır.

Bu konuda çay üreticisi ve müstahsilin kafası karışıktır.

Bu bağlamda;

1. 2017 yaş çay sezonuna girerken ÇAYKUR’un ve özel sektörün elinde bulunan stok miktarı nedir?

2. Son 5 yılda ne kadar çay ithal edilmiştir? Rize Gümrüğüne gelen çay miktarı nedir?

3. Üretim fazlası bir miktara karşılık gelen ülke içi tüketim ihtiyacı hangi yolla karşılanmaktadır?

Bu açığın kapatılması için ne kadar kaçak çay ne kadar ithalat yoluyla sağlanmaktadır?

14212

4. Türkiye'ye kaçak yollarla sokulan, yakalanamayan kaçak çay miktarı ne kadardır?

5. Kaçak olarak yakalanan çaylar doğrudan yabancı menşeli çay olarak mı pazarlanmaktadır? Yoksa Türkiye çayı ile harmanlanarak mı piyasaya sürülmektedir? Eğer karıştırılıyorsa karıştırılan çayların oranları nedir?

6. 1 kg çayın ithalatının maliyeti ne kadardır? Çay ithalatının Rize'ye maliyeti ne kadar olmaktadır?